

תקציר:

מקורותיו של המגזר השלישי בישראל נטועים עוד בתקופת היישוב היהודי שלפני קום המדינה שבה ארגוני המגזר השלישי לקחו חלק בהקמת מדינת ישראל. עם התפתחות המדינה מבחינה כלכלית, חברתית ופוליטית התגברו תהליכי התעוררותם של ארגוני המגזר השלישי. כיום, המגזר השלישי בישראל הינו רכיב משמעותי במשק הישראלי, אשר אחראי על 5.8% מהתוצר ועל אלפי משרות במשק הישראלי. מרבית הכנסותיו של המגזר השלישי בישראל מגיעות מהעברות ממשלתיות, כך שישנה תלות של המגזר השלישי בהעברות הכספים שמקורם בממשלה.

מידי שנה כ-16 משרדי ממשלה מחלקים תמיכות ממשלתיות לכ-2600 ארגוני מגזר שלישי בסך של כ-2.9 מיליארד שקלים. בהתאם להוראות חוק יסודות התקציב התשמי"ה-1985, התמיכות הממשלתיות מחולקות בצורה שוויונית בין כלל העמותות שנמצאו זכאיות לקבלן. על אף שהיקף התמיכות הממשלתיות אינו גבוה באופן יחסי ליתר ההעברות הכספיות הממשלתיות המועברות לארגוני המגזר השלישי, הן משמשות מקור כספי משמעותי לארגוני המגזר השלישי בישראל, וכאחד המקורות החשובים לעידוד צמיחתם והתפתחותם של הארגונים.

מחקר זה בדק את הגורמים המשפיעים על סיכוייה של עמותה למצות את אפשרותה לקבל תמיכות ממשלתיות באמצעות בחינת הגורמים המתוארים בספרות העוסקת כמשפיעים על מיצוי זכויות סוציאליות של פרטים בהתאמות לזירה הארגונית של קבלת התמיכות הממשלתיות. בהתאם לכך, הגורמים שנבחנו לנבא את סיכוייה של עמותה לקבל תמיכה ממשלתית הם: הקשר בין קבלת תמיכה ממשלתית לבין קבלת תרומות פרטיות והיכולת לעמוד ברגולציה והבירוקרטיה הכרוכות בקבלת תמיכות ממשלתיות.

ממצאי המחקר בדבר הקשר בין קבלת תמיכה ממשלתית לבין קבלת תרומות פרטיות העלו קשר חיובי עבור סך תרומות פרטיות גבוה מהממוצע וקשר שלילי כאשר נבחן יחס התרומות הפרטיות ממחזור ההכנסות וקבלת תמיכות ממשלתיות. ממצאי המחקר בדבר היכולת של הגופים לעמוד ברגולציה ובירוקרטיה ממשלתית העלו את המשתנה המנבא ביותר לקבלת תמיכה ממשלתית שהוא קבלת תמיכה ממשלתית בשנה קודמת. כמו כן, עלו מספר משתנים המעידים על כך שהעמותות המקבלות תמיכה ממשלתית הינן בעלות מאפיינים אשר מאפשרים להן להתמודד עם הרגולציה והבירוקרטיה הממשלתיות: ותיקות, מחזור כספי, סך שכר של חמשת מקבלי השכר הגבוה, ויחס מתנדבים עובדים.